

Autismus bez narušení intelektu

Autismus bez narušení intelektu se týká dětí, které jsou v autistickém spektru a mají kognitivní úroveň v typickém rozmezí nebo vyšší. Mohou mít průměrné nebo dokonce nadprůměrné intelektuální schopnosti, ale čelí specifickým problémům v oblastech, jako je sociální komunikace, interakce s ostatními a flexibilita chování. Mohou mít potíže s porozuměním a používáním jazyka v sociálním kontextu, s osvojením si neverbální komunikace nebo s interpretací tónu hlasu. Často mají intenzivní a specializované zájmy. Tyto zájmy mohou být vzdělávacím přínosem, pokud jsou integrovány do učení. Mnoho jedinců s autismem má smyslovou citlivost na hlasité zvuky, jasná světla, určité textury.

RIGIDNÍ ČI OPAKOVANÉ POHYBY NEBO CHOVÁNÍ

- Používejte pozitivní posilování chválením a oceněním jakéhokoli pokroku k adaptivnějšímu chování. Užívejte odměny, které jsou pro daného žáka smysluplné.
- Používejte vizuální podporu: Použijte vizuální plány, seznamy úkolů nebo koncepční mapy, abyste pomohli studentovi předvídat, co přijde dál, což může snížit potřebu opakujícího se chování jakožto způsobu zvládnání nejistoty.
- Podporujte progresivní odklon: Místo náhlého zastavení chování se postupně přeměrujte na funkčnější nebo méně rušivou činnost. Pokud například dítě opakovaně bouchá do předmětu, můžete jako alternativu zavést buben.

ODOLNOST PROTI ZMĚNĚ

- Předvídejte změny: Změny zavádějte postupně a informujte o nich předem, pokud je to možné. Poskytněte jasné informace o tom, co se změní a kdy k tomu dojde.
- Zapojte studenty do společného plánování: Je-li to vhodné, zapojte jednotlivce do plánování změny, díky čemuž bude proces méně stresující a předvídatelnější.
- Představte příklady flexibility, které ukazují flexibilitu v každodenních situacích. Ukažte studentovi, jak můžete změnit svůj plán nebo se pozitivně přizpůsobit novým situacím.

IRACIONÁLNÍ TRVÁNÍ NA RUTINÁCH

- Identifikujte problematické rutiny a určete, na kterých rutinách student trvá nejvíce. Posuďte, zda jsou všechny nutné, nebo zda lze některé pozvolna upravit.
- Vytvářejte sociální příběhy, které vysvětlují výhody flexibility a jak zvládat situace, kdy je rutina narušena.
- Identifikujte a vyjadřujte emoce, které studentovi pomohou identifikovat a vyjádřit své emoce související se změnami v rutině. Poskytněte bezpečný prostor pro rozhovor o svých obavách, což může snížit odpor.

Autismus bez narušení intelektu

PROBLÉMY VE VERBÁLNÍ A NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACI

- Používejte piktogramy a grafiku, jako jsou obrázky, symboly, které představují slova, koncepty nebo postupy, protože obrázky mohou pomoci porozumět a vyjádřit myšlenky.
- Gesta a řeč těla: Naučte se základní gesta, která lze použít ke komunikaci potřeb, jako je „ano“, „ne“, „jídlo“ nebo „koupel“. I jednoduchá gesta mohou výrazně zlepšit komunikaci.
- Zaveďte hry na interpretaci emocí, použijte obrázky, videa nebo hraní rolí, abyste naučili studenta identifikovat a porozumět výrazům obličeje, gestům a pozicím těla, které naznačují emoce.

POTÍŽE PŘI NAVAZOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH VZTAHŮ

- Pracujte na sebeúctě tím, že budete studentům pomáhat přijímat se takoví, jací jsou.
- Rozvíjejte se studenty komunikační dovednosti, aby se naučili vyjadřovat své myšlenky a pocity, můžete k tomu využít workshopy nebo číst knihy.
- Naučte je interpretovat neverbální podněty, jako jsou výrazy obličeje, řeč těla a tón hlasu, které jsou klíčovými prvky sociálních interakcí.

ODLIŠNOSTI V NEVERBÁLNÍCH SIGNÁLECH, JAKO JE OČNÍ KONTAKT A GESTA

- Zahrňte do učebních materiálů jasné ilustrace s obrázky nebo kresbami znázorňujícími různé výrazy obličeje a polohy těla a vysvětlete, co znamenají.
- Vytvářejte nebo zapojujte hry nebo procvičování sociálních dovedností, jejichž cílem je naučit děti číst neverbální podněty a reagovat na ně.

NIŽŠÍ ZÁJEM O KONTAKT S LIDMI Z OKOLÍ

- Vytvořte bezpečné prostředí s jasnými rutinami, protože děti s autismem se často cítí bezpečněji ve strukturovaném a předvídatelném prostředí.
- Využijte konkrétní zájmy dítěte k tomu, abyste je povzbudili k interakci s okolím. Pokud mají rádi vláčky, můžete například organizovat návštěvy miniaturních vláčkoparků nebo si hrát s modely vláčků.
- Hraní rolí: Procvičování situací prostřednictvím hraní rolí může pomoci dítěti cítit se pohodlněji, když má nové zkušenosti využít v přirozeném prostředí.